

Concept Natuurtoets Kompaslocatie

Gemeente Amsterdam
Dienst Ruimtelijke Ordening

Planteam Groen, Ecologie, Stedelijke
Recreatie en Water

maart 2008

Inhoud

1. Samenvatting	3
2. Inleiding	4
3. Kaders	6
4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie	9
5. Het plan	9
6. Consequenties natuurwetgeving	11
Bijlage I: Beschermde Soortenlijst	12

1. Samenvatting

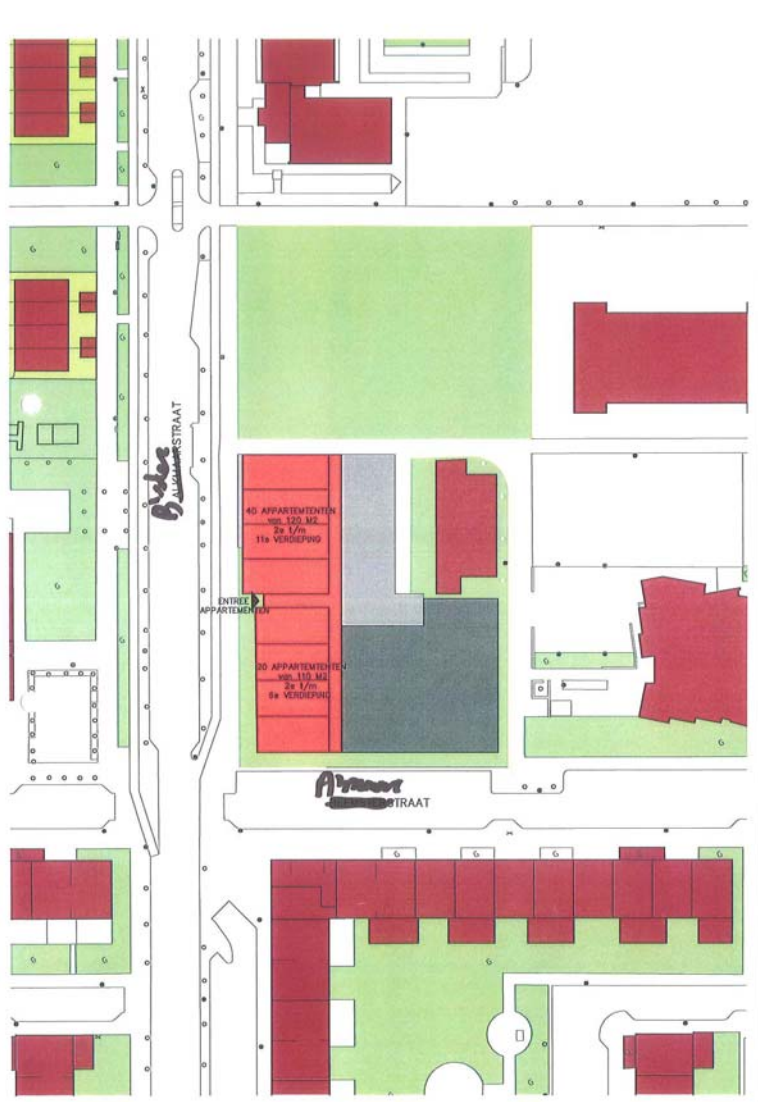
Op de hoek van de Beemsterstraat en Alkmaarstraat in stadsdeel Noord zal een nieuw gebouw worden opgericht te behoeve van een school, appartementen en parkeervoorziening. Hiervoor wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Ook zal het aanwezige groen verwijderd worden. Deze natuurtoets is uitgevoerd om de consequenties van de natuurwetgeving voor de voorgenomen ingreep aan te geven.

Er kan geconcludeerd worden dat in het gebied alleen soorten voorkomen waarvoor een vrijstelling geldt. Er hoeft dus geen ontheffing te worden aangevraagd. Er zijn wel mitigerende maatregelen nodig om overtreding met betrekking tot broedvogels te voorkomen en negatieve effecten op aanwezige soorten te beperken. Indien de in de toets genoemde werkwijze wordt gehanteerd, ontstaat er geen conflicten met de Flora- en faunawet.

2. Inleiding

Deze natuurtoets is gemaakt ten behoeve van de Kompaslocatie in Nieuwendam-Noord. Op deze plek zal nieuwbouw worden ontwikkeld ten behoeve van een brede school met daarboven circa 60 appartementen. Daarbij komt een gebouwde parkeervoorziening. De parkeervoorziening wordt half verdiept onder de bebouwing aangelegd. Momenteel bevinden zich op het terrein een stenen schoolgebouw met aangrenzend een geasfalteerd sportveld en een aantal gestapelde containers. Er is eveneens een bosplantsoen met een aantal volwassen bomen. De gebouwen en de bomen moeten verwijderd worden om de bouw mogelijk te maken. De locatie ligt tegen de groene zone aan.

Werkwijze

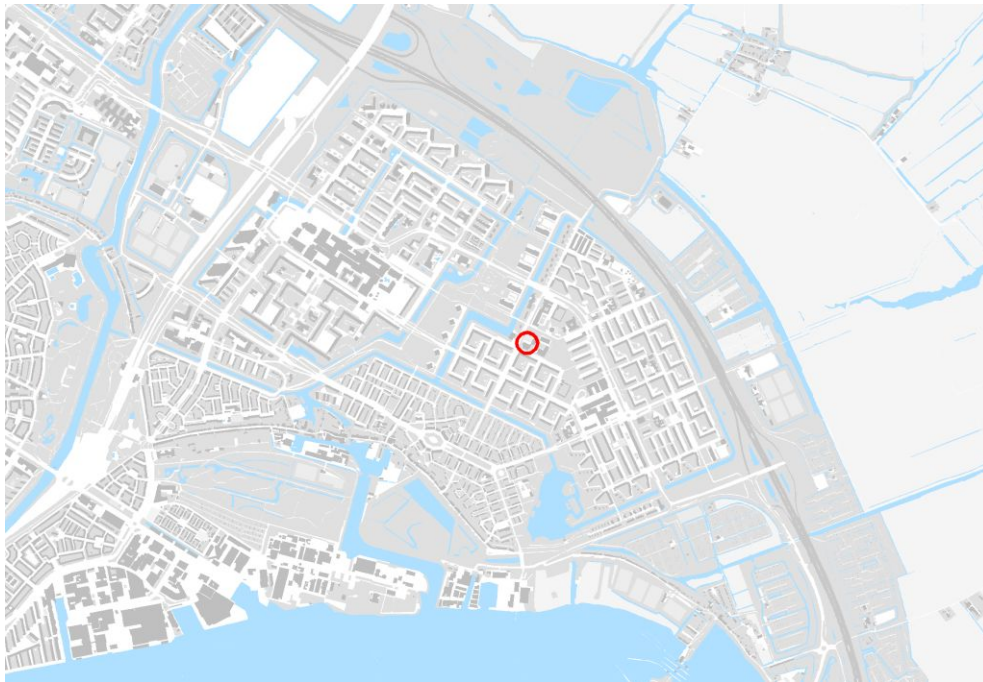
In deze toets wordt eerst het wettelijk kader behandeld, daarna volgt een beschrijving van het gebied en de soorten die er voorkomen, dan wel verwacht worden.

Daarna volgt een beschrijving van de effecten van het plan en tot slot de consequenties ten aanzien van de natuurwetgeving.

Voor de soortenlijst is gebruik gemaakt van gegevens uit de Ecologische Atlas Amsterdam. In maart 2008 is een veldbezoek uitgevoerd door stadsecoloog Martin Melchers.

Ligging van het plangebied

De Kompaslocatie is gelegen in Nieuwendam-Noord, op de hoek van de Alkmaarstraat en de Beemsterstraat.

3. Kaders

Wettelijk kader

Gebiedsbescherming - Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000

Vogelrichtlijngebieden of Speciale Beschermingszones zoals bedoeld in de Europese Vogelrichtlijn (nu geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998) en Habitatrichtlijngebieden liggen niet in de nabijheid van het plangebied. Deze gebieden maken deel uit van de Europese ecologische hoofdstructuur (Natura 2000). De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske, en Markermeer en IJmeer.

Soortbescherming

In april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht geworden. In februari 2005 heeft er door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur een aanpassing plaatsgevonden. Uit de Flora- en faunawet kunnen we de voor dit advies relevante artikelen als volgt samenvatten:

Artikel 2 behandelt de algemene, voor iedereen geldende zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Lid 2 stelt dat handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat men de nadelige gevolgen voor de natuur kan weten of vermoeden, voorkomen moeten worden. Voor zover die gevolgen niet voorkomen kunnen worden moeten de effecten van die handelingen worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikelen 8 tot en met 13 zijn verbodsbepalingen waarin de mogelijk nadelige handelingen worden genoemd. Het betreft zowel evident nadelige handelingen, zoals doden of vernielen van nesten, als indirect nadelige handelingen, zoals aantasting van de leefomstandigheden, verstoring of verontrusting.

Par. 1	<i>Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats</i>
art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Par. 2	<i>Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving</i>
art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
art. 10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
art. 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
art. 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren (...) behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort (...) te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren (...) of onder zich te hebben.

Artikel 75 gaat over de mogelijkheden van vrijstelling of ontheffing. Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Voor een ontheffingaanvraag voor de soorten uit tabel 3 en voor vogels is een uitgebreide toets nodig. Deze bevat de volgende drie criteria:

1. er is geen andere bevredigende oplossing;
2. er is een dwingende reden van groot openbaar belang
3. doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling wordt ook getoetst op het criterium:

- de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Ontheffing kan voor een periode van vijf jaar worden aangevraagd.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden die betrekking hebben op mitigerende maatregelen of compensatie.

De AMvB onderscheidt drie beschermingsregimes en niet beschermde soorten. Voor vogels geldt een apart regime. Globaal is de betekenis als volgt:

Tabel 1	Algemene soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 2	Overige soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen, mits er voor de uitgevoerde activiteiten een gedragscode is afgesproken met het Ministerie van LNV
Tabel 3	Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/Bijlage 1 AMvB	Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode.
	Vogels	Voor vogels moet, indien er nog geen gedragscode is afgesproken, ontheffing worden aangevraagd. Als de werkzaamheden echter buiten het broedseizoen plaatsvinden is er geen ontheffing nodig, dit geldt echter niet voor soorten met 'vaste rust- of verblijfplaatsen'.
	Niet beschermde soorten	Voor alle soorten geldt de zorgplicht

Bestendig beheer en onderhoud wil zeggen, dat de activiteiten bestaan uit de **voortzetting** van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie.

Beleidskader

Ecologische Hoofdstructuur: Rijks en Provinciaal beleid

De (P)EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. De Provincie heeft de EHS-opgave verder uitgewerkt. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de (P)EHS dient volgens in de Nota Ruimte vastgelegde regels gecompenseerd te worden. Kleine gebieden bij Zunderdorp, Ransdorp en Durgerdam vallen onder de EHS.

Hoofdgroenstructuur: gemeentelijk beleid

In het structuurplan van de gemeente Amsterdam worden een aantal groengebieden planologisch beschermd. Deze groengebieden samen noemen we de Hoofdgroenstructuur. Functiewijzigingen zijn mogelijk en moeten aan een toetsingscommissie worden voorgelegd.

Groenstructuur van stadsdeel Amsterdam-Noord

Stadsdeel Amsterdam-Noord heeft vastgelegd in “Groen op de kaart” welk wensbeeld zij voor ogen heeft. De Kompaslocatie maakt geen onderdeel uit van de gewenste groenstructuur. De Kompaslocatie is dichtbij het Baanackerspark, dat wel onderdeel uitmaakt van de gewenste groenstructuur.

Natuureffectrapportage stadsdeel Amsterdam-Noord

De Kompaslocatie ligt dichtbij de het Baanackerspark. Dit heeft verder geen effect op het gebied.

Ontwikkelingsplan natuur in de stad Amsterdam-Noord

De Kompaslocatie maakt geen onderdeel van de Ecologische Structuur van Amsterdam-Noord.

Soorten van de Rode lijsten

Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen.

4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Vogels

In de bomen bevonden zich geen nestholtes van spechten of nesten van roofvogels. De bodem van het plantsoen is grotendeels begroeid met klimop. Er staan goede dekking biedende struiken voor kleine zangvogels die vroeg broeden zoals heggenmus, merel, zanglijster en winterkoning. Geen van deze soorten was echter in het plangebied aanwezig. In enkele van de Canadese populieren is de klimop omhoog gegroeid en vormt daardoor een goede broedplaats voor bijvoorbeeld de Houtduif en de eerder genoemde zangvogels. Uit deze klimop vloog vrij hoog van de grond een houtduif weg. Mogelijk dat deze met nestbouw bezig was.

Kleine zoogdieren

In de stenen muren van het schoolgebouw bevinden zich enige ventilatiespleten die mogelijk dienst zouden kunnen doen als verblijfplaats voor vleermuizen, met de afmeting van een dwergvleermuis. Omdat het hier laagbouw betreft is dit echter niet aannemelijk. De open stroken bouw die in Amsterdam-Noord is toegepast en de aanwezigheid van een aangrenzend groot groengebied maken het mogelijk dat in het plangebied kleine zoogdieren als bosmuis en egel kunnen voorkomen.

5. Het plan

Effecten van de uitvoering van het plan op de aanwezige flora en fauna

Door het verdwijnen van de bomen en struweel in het plangebied verdwijnt een deel van de broedbiotoop voor de vogelsoorten en biotoop voor kleine zoogdieren.

Effecten door de werkzaamheden

Door de werkzaamheden vindt er tijdelijke verontrusting plaats. Door bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de broedperiode, de winterrustplaatsen en de mitigerende maatregelen goed uit te voeren kan de schade aan de natuur worden beperkt. In hoofdstuk 6 staan deze mitigerende maatregelen beschreven.

6. Consequenties natuurwetgeving

Gebiedsbescherming

Het Plangebied bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones, externe werking van het plan op deze gebieden is niet aannemelijk.

De Hoofdgroenstructuur van de Gemeente Amsterdam wordt niet aangetast. Het plangebied ligt niet in de (P)EHS.

Soortbescherming, ontheffing Flora- en faunawet

Uit onderzoeksgegevens is bekend dat in het gebied geen zwaar beschermde soorten voorkomen. De aanwezige soorten in het gebied zijn beschermd maar bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt echter een vrijstelling. Voor de broedvogels geldt dat er geen soorten zijn waarvan het nest een vaste verblijfplaats is in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Omdat alle broedvogels in het broedseizoen echter beschermd zijn, moet bij de werkzaamheden wel rekening gehouden worden met het broedseizoen, dat loopt van 1 februari tot half augustus, afhankelijk van soort en weer. Ontheffing voor broedende vogels wordt meestal niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen.

Vanuit de zorgplicht die de Flora- en faunawet oplegt, moeten de negatieve gevolgen van de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk worden verzacht door middel van mitigerende maatregelen.

Mitigerende maatregelen

- Houdt het terrein in de winter voor de werkzaamheden kaal om zo te voorkomen dat kleine zoogdieren en vogels zich er gaan vestigen.
- Het kappen van bomen en struweel en het maaien van het terrein dient bij voorkeur te gebeuren buiten het broedseizoen, dat loopt van 1 februari tot en met half augustus, afhankelijk van soort en weeromstandigheden. De broedtijd is indicatief. Bij werkzaamheden tijdens het broedseizoen moet bij het schonen van het groen het terrein steeds vooraf goed geïnspecteerd worden op broedende vogels door een ter zake deskundige. Het gaat hierbij om het dekking biedende struweel en de klimop in de bomen. Hiervoor is een lange ladder noodzakelijk.
- Bij de sloop van de stenen gebouwen en het verwijderen van de containers is het mogelijk dat er een egel wordt aangetroffen. Als dit het geval is dan dient de Dierenambulance te worden gebeld (telefoonnummer 020 6262121) die voor opvang zorgt. Als men in april of later (voorjaar/zomer) begint met slopen dan kunnen aangetroffen egels in het aangrenzende groen worden uitgezet in de buurt van een takkenhoop of ander dekking biedende structuur.
- Bij het schonen van het terrein dient te worden begonnen aan de straatkant en de werkrichting moet naar het aangrenzende groen zijn. Op deze manier hebben eventueel aanwezige dieren de mogelijkheid om weg te vluchten zonder gevaar om door het verkeer te worden overreden. Bij de beschreven werkwijze is geen conflict met de Flora- en faunawet.

Andere beleidskaders

Er komen geen Rode lijstsoorten in het plangebied voor.

Bijlage I: Beschermd soortenlijst

	Wetenschappelijke naam	Ffwet
Zoogdieren		
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	F1
egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	F1
Vogels		
heggenmus	<i>Prunella modularis</i>	V
houtduif	<i>Columba palumbus</i>	V
merel	<i>Turdus merula</i>	V
winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>	V
zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>	V

FF betekent soortenbescherming: F= Flora= en faunawet, met tabel AMvB (1= licht beschermd, 2= zwaar beschermd, 3= strikt beschermd)

V= vogel (zie de tweede tabel onder hoofdstuk 3)